

Brusel 12. května 2016
(OR. en)

8824/16

DEVGEN 87
ONU 55
RELEX 375
REGIO 23

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	12. května 2016
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	8283/16
Předmět:	Konference Habitat III: Cíle a priority Evropské unie a jejích členských států pro 3. konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst – závěry Rady (12. května 2016)

1. Delegace naleznou v příloze závěry Rady o cílech a prioritách Evropské unie a jejích členských států pro 3. konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst, ve znění přijatém Radou na jejím 3462. zasedání konaném dne 12. května 2016.

Závěry Rady

Konference Habitat III: Cíle a priority Evropské unie a jejích členských států

pro 3. konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst

1. V těchto závěrech jsou uvedeny klíčové cíle a priority Evropské unie a jejích členských států pro 3. konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst (Habitat III, Quito 17.–20. října), na níž bude stanovena celosvětová nová městská agenda.

Hlavní zásady

2. Konference Habitat III a výsledná nová městská agenda by měly být jedním ze základů pro provádění nových mnohostranných rámců dohodnutých v roce 2015: Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, akčního programu z Addis Abeby, Pařížské dohody o změně klimatu a sendajského rámce pro snižování rizika katastrof. Při naplňování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 bude hrát klíčovou úlohu udržitelný rozvoj měst a konference Habitat III by měla být významným podnětem zejména z hlediska cíle udržitelného rozvoje č. 11 – „vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce“ – jakož i z hlediska dalších příslušných cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030.
3. Konference Habitat III by měla usilovat o dosažení cílů stanovených v rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/67/216, a to „zajistit obnovený politický závazek v oblasti udržitelného rozvoje měst [...] a řešit chudobu, určit nové a nově se objevující výzvy a čelit jim“. Výsledný dokument („nová městská agenda“) by měl být „stručný, zacílený a zaměřený na budoucnost a konkrétní opatření“ a měl by obsahovat konkrétní návrhy řešení problémů vyplývajících z urbanizace a demografie měst a proměnit je v příležitosti, které přispějí k udržitelnému rozvoji v hospodářské, sociální i environmentální oblasti.

4. Nová městská agenda by měla být všeobecná a transformační, neboť by měla být plně v souladu se zásadami Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Bude základem obnoveného globálního rámce pro rozvoj měst. Měla by zároveň vycházet z přístupu založeného na právech, zahrnujícího všechna lidská práva. Je tedy důležité, aby členské státy, místní orgány a zainteresované strany prováděly tento program na celosvětové, vnitrostátní, regionální a místní úrovni integrovaným způsobem za podpory systému OSN, včetně regionálních hospodářských komisí OSN a konference OSN Habitat.
5. Tato nová agenda by měla zúročit nejen zkušenosti z předchozích konferencí Habitat, ale rovněž navrhnout reakce a řešení pro vývoj situace a výzvy z období po konferenci Habitat II: bezprecedentní rychlý růst městských oblastí, ale rovněž i vylidňování měst v jiných oblastech; koncentrace ekonomické činnosti v městských oblastech; dopady změny klimatu; větší tlak na zdraví lidí, přírodní zdroje a biologickou rozmanitost; nedostatek udržitelného bydlení a budov; geografická a sociální nerovnost a způsoby vyloučení; stále nejistější bezpečnostní situace a nárůst násilí; zhoršování životního prostředí; nedostatečné potravinové zabezpečení; specifické potřeby vysídlených osob a migrantů.
6. Konstatujeme, že podkladem pro cíle a priority EU a jejích členských států na konferenci Habitat III mohou být i další procesy, zejména připravovaná městská agenda pro EU. Domníváme se, že evropská městská agenda by se mohla stát klíčovým nástrojem pro realizaci nové městské agendy.

Vítáme diskusní dokument Evropské komise s názvem „Příprava společného postoje EU a jejích členských států“, který jakožto pracovní dokument zohledňuje cíle EU a jejích členských států pro novou městskou agendu, vychází ze společného závazku dosáhnout celkového cíle udržitelného rozvoje měst a současně bere v potaz zásady subsidiarity.

Cíle: Čtyři oblasti činností v rámci nové městské agendy

7. EU a její členské státy se domnívají, že pro podporu dobře spravovaných, sociálně inkluzivních, bezpečných, odolných a hospodářsky prosperujících měst všech velikostí přívětivých pro život, účinně využívajících zdroje a udržitelných z hlediska životního prostředí je nezbytný holistický, integrovaný a místně podmíněný přístup k rozvoji měst spolu s dlouhodobou vizí a rozvoj kapacit k jejich realizaci. EU a její členské státy připomínají, že tento přístup musí zohledňovat různorodost měst a jejich širší územní kontext a podporovat vazby mezi městy a venkovem v součinnosti s politikou rozvoje venkova a zemědělskou politikou s cílem posílit územní soudržnost. Udržitelný rozvoj měst je proto zásadním přínosem i z hlediska vymýcení chudoby na celém světě. Součástí tohoto přístupu je dále i uznání ústřední role kultury, ochrany a propagace kulturního a přírodního dědictví¹, jakož i dostupnost veřejného prostoru, která je základním předpokladem pro to, aby se všichni zapojili do dosahování těchto cílů a cítili se za ně odpovědní.

V tomto ohledu by základem nové městské agendy měla být:

- i) Podpora inkluzivních a bezpečných měst: Vybízíme k řešení městské chudoby a vyloučení s přihlédnutím k jejich územnímu rozměru, a to tím, že budou určeny a řešeny hlavní příčiny a důsledky nerovností, městské chudoby a konfliktů prostřednictvím regulace trhů práce, přístupu k zaměstnání, vzdělávání a dovednostem, inkluzivního a participativního rozhodovacího procesu a plánování, rovného přístupu k cenově dostupnému a odpovídajícímu bydlení, ochrany a podpory zabezpečení držby, jakož i zajištění ochrany proti nucenému vystěhovávání, individuálního blahobytu a podpory občanské angažovanosti, potravinového zabezpečení a transparentního a účinného poskytování základních služeb, včetně vody, hygienických zařízení, energetiky, udržitelné mobility a veřejné zeleně, a těmto hlavním příčinám a důsledkům se bude předcházet. Nová městská agenda by měla řešit specifické potřeby marginalizovaných a ohrožených osob a skupin, včetně osob se zdravotním postižením, vysídlených osob a migrantů. Jejím cílem by mělo být i potírání všech forem diskriminace žen a zvláštní pozornost by měla být věnována rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen, a to i v oblasti plánování a rozvoje měst, za účelem využití potenciálu žen jakožto aktérek změn.

¹ Zejména s přihlédnutím k usnesení Rady 2001/C 73/04 o kvalitě architektury ve městech a na venkově (Úř. věst. C 73/6, 12.2.2001).

ii) Podpora zelených a odolných měst: Vybízíme k tomu, aby udržitelnost životního prostředí byla uznána jako základní předpoklad pro zajištění prosperity a dobrých životních podmínek všech obyvatel v mezích možností naší planety prostřednictvím udržitelného využívání přírodních zdrojů, včetně orné půdy, a podpory systémového přechodu ke společnosti neutrální z hlediska uhlíku a zdrojů. Města by se proto měla zaměřit na účinné využívání zdrojů, mimo jiné prostřednictvím účinného hospodaření s půdou, integrovaného územního plánování, upřednostnění obnovy měst, nástrojů projektování a řízení zajišťujících nízké emise uhlíku, s cílem zamezit dalšímu územnímu rozšiřování měst a posílit zásadu víceúčelového využívání prostoru a zároveň by měla posilovat a rozvíjet profesionální projekční kapacity. Rovněž zdůrazňujeme význam udržitelných modelů výroby a spotřeby, potřebu zlepšit kvalitu ovzduší, podporovat cenově dostupnou, udržitelnou a přístupnou nízkouhlíkovou dopravu a mobilitu, mimo jiné prostřednictvím inteligentní a veřejné dopravy, a rozvoj zeleného soukromého sektoru a udržitelné podnikání na všech úrovních a zajistit řádné nakládání s odpady, minimalizovat nebezpečné chemické látky, jakož i podporovat místní řešení v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a oběhové hospodářství. Naši prioritou je přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování s cílem podpořit odolnost měst vůči povodním, vlnám veder, nedostatku vody, suchu a přírodním rizikům. Vybízíme k tomu, aby byly spolu s preventivní infrastrukturou a integrovaným územním a prostorovým plánováním využívány zelené a modré infrastruktury jakožto řešení založená na přírodních procesech s cílem zajistit ekosystémové služby, jež zlepšují lidské zdraví a prospívají biologické rozmanitosti a zároveň předcházejí katastrofám souvisejícím se změnou klimatu a snižují spotřebu energie. Pobřeží a říční delty, kde dochází k urbanizaci, v tomto ohledu čelí vzhledem ke kombinaci socioekonomických a environmentálních faktorů mimořádným a specifickým tlakům.

- iii) Podpora prosperujících a inovativních měst: Vybízíme k tomu, aby byl zvýšen vnitřní potenciál měst poskytovat kvalitní prostředí pro život všech, včetně mladých lidí, a to podporou místního hospodářského rozvoje, podněcováním inovací, včetně sociálních inovací, a prosazováním růstu podporujícího začlenění a důstojné práce pro všechny, a aby byl současně brán ohled na životní prostředí a byla posilována rovnost a sociální integrace. Naplňování tohoto cíle vyžaduje odpovědné podnikatelské prostředí příznivé pro přilákání investic, přístup k řadě inteligentních řešení v oblasti informačních a komunikačních technologií a k čistým technologiím v souladu s koncepcí inteligentních měst, jakož i transparentní a předvídatelné politiky a právní předpisy. Nezbytný je rovněž přístup k infrastrukturním zařízením, a to zejména podnikatelským střediskům, jakož i ke vzdělávacím a výzkumným zařízením a trhům. Vybízíme k formalizaci neformální ekonomiky. Posilování růstu ve všech socioekonomických oblastech by mělo probíhat současně s realizací opatření zaměřených na zvýšení odolnosti měst a lepšímu zajištění přechodu k oběhové a zelené ekonomice, snižovat potravinové ztráty a podporovat udržitelný „metabolismus“ měst s cílem zmírnit nerovnosti v rámci měst a rozvíjet partnerství mezi městem a venkovem.
- iv) Podpora řádné správy měst: Vybízíme k tomu, aby byly rozvíjeny a posilovány legitimní, účinné, pružně reagující, odpovědné a transparentní orgány místní a státní správy, které uplatňují inkluzivní, fakticky podložené a participativní rozhodovací procesy, jež podporují přístupy za účasti více aktérů. Naplňování tohoto cíle vyžaduje, aby v souladu se zásadou subsidiarity existovaly na celostátní úrovni rámce pro politiku v oblasti zákonodárství a pro politiku decentralizace, jež budou založeny na právech. Tyto politické rámce by měly zajišťovat jasné rozdělení pravomocí a kompetencí a měly by místním orgánům umožňovat účinné provádění celostátních politik a současně je zapojovat jako samostatné tvůrce politik, aby mohly plnit svou úlohu klíčových aktérů v rámci udržitelného městského rozvoje. Za tímto účelem musejí být místní orgány, a to zejména prostřednictvím sdružení místních samospráv, která je zastupují, a občané zapojováni a konzultováni ve všech fázích politického cyklu, počínaje plánováním až po provádění v rámci řádně koncipovaného systému víceúrovňové správy, a přispívat tak k prohlubování demokracie. Vybízíme rovněž k tomu, aby byla města plánována a spravována na území přesahujícím jejich administrativní hranice a aby při tom byly brány v potaz funkční městské oblasti a byly využívány vazby mezi městy a venkovem.

Místní orgány ve spolupráci s organizacemi občanské společnosti mají lepší předpoklady k tomu, aby zvládaly řešení problematiky zranitelnosti vůči škále přírodních a člověkem způsobených rizik a otřesů a přechod k udržitelným městům.

Řádná správa měst vyžaduje zdravé obecní finance. Naplňování tohoto cíle může ve vhodných případech zahrnovat finanční decentralizaci u nižší než celostátní úrovně, čímž se místním orgánům usnadní přístup k finančním zdrojům, včetně posílení příjmů z vlastních zdrojů. Je nutno posílit účinné a transparentní řízení rozpočtu a zadávání zakázek, jakož i schopnosti místních orgánů účinněji mobilizovat různé zdroje financování.

Vybízíme k tomu, aby bylo podporováno budování kapacit, a to i prostřednictvím získávání, vyhodnocování, šíření a výměny znalostí. Za tímto účelem vzájemná spolupráce, a to zejména spolupráce mezi městy, přispívá k přínosným dlouhodobým partnerstvím, která mohou usnadňovat společnou činnost. V tomto ohledu podporujeme vytváření a využívání jednoduchých nástrojů referenčního srovnávání a monitorování, které místním činitelům s rozhodovací pravomocí pomohou identifikovat nákladově efektivní řešení.

Provádění nové městské agendy

8. Nová městská agenda bude muset zahrnovat soudržný, účinný a inkluzivní mechanismus následné kontroly a přezkumu, což přispěje k vytvoření systému následné kontroly a přezkumu, jenž má být dohodnut pro účely Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Provádění nové městské agendy bude vyhodnocováno, monitorováno a přezkoumáváno na základě relevantního souboru ukazatelů pro hodnocení plnění cílů udržitelného rozvoje. Uznáváme, že tento rámec by měl být flexibilní a mělo by být možné jej měnit a upravovat na základě metodických zlepšení a dostupnosti údajů.

Proces následné kontroly a přezkumu nové městské agendy by měl vycházet ze stávajících platforem a procesů, pokud existují, a měl by zamezovat zdvojování činností. V souladu se zásadami stanovenými v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 bude nezbytné, aby se v souladu se zásadami subsidiarity, proporcionality a víceúrovňové správy na uvedeném procesu úzce podílely a byly do něj zapojeny všechny zainteresované strany, zejména místní orgány. Proces přispěje k provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 tím, že bude podporovat tematické přezkumy pokroku při plnění cílů udržitelného rozvoje prováděné v rámci fóra na vysoké úrovni, a k naplňování sendajského rámce a zamýšlených vnitrostátně stanovených příspěvků, jež byly přislíbeny.

EU a její členské státy mají za to, že shromažďování údajů i ukazatele jsou na celostátní a místní úrovni nezbytné pro monitorování dosaženého pokroku a pro rozhodování o úpravách způsobu provádění. Výsledné údaje by měly být transparentní, volně přístupné a vhodně rozčleněné, tak aby zachycovaly stávající nerovnosti a úsilí o podporu inkluzivního rozvoje. V zájmu podpory řádné správy měst vybízíme navíc k tomu, aby byly tyto ukazatele na místní úrovni náležitým způsobem přizpůsobeny.

9. EU a její členské státy uznávají, že provádění komplexní nové městské agendy je zapotřebí na všech úrovních podporovat pomocí všech prostředků provádění.

Podobně jako provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 bude i agendu stanovenou na konferenci Habitat III nutné provádět prostřednictvím kombinace opatření: podpůrného a motivujícího politického prostředí; rozvíjení kapacit pro provádění agendy; mobilizace a účinného využívání domácích a mezinárodních veřejných finančních prostředků; mobilizace vnitrostátního a mezinárodního soukromého sektoru; stimulace obchodu a investic; podpory vědy, techniky a inovací, jakož i odborného vzdělávání.

EU a její členské státy podporují účinné zapojení místních orgánů do provádění nové městské agendy a do plnění souvisejících cílů udržitelného rozvoje a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, a to i prostřednictvím jejich přístupu ke všem veřejným a soukromým zdrojům financování, jak je uvedeno v akčním programu z Addis Abeby, včetně odpovídajících finančních toků oficiální rozvojové pomoci a rámců, které usnadňují kombinování oficiální rozvojové pomoci s půjčkami.

10. Jsme odhodláni vypracovat a provádět novou městskou agendu za aktivního zapojení místních orgánů a jejich sdružení, občanské společnosti, včetně institucionálních mechanismů a partnerství za účasti více aktérů, jakož i nevládních organizací, zástupců soukromého sektoru a dalších zainteresovaných stran.

Další kroky

11. EU a její členské státy znovu opakují, že jsou odhodlány usilovat o dosažení úspěšného výsledku konference Habitat III, jenž povede k formulování celosvětové nové městské agendy, která bude účinně reagovat na výzvy a příležitosti, jež města 21. století představují. Za tímto účelem budou EU a její členské státy nadále rozvíjet a aktualizovat společné postoje a účinně a jednotně se zapojovat do nadcházejících mezinárodních jednání.
-